Muzeum Kościuszkowskie nową atrakcją turystyczną Krakowa

2020-07-13

Na początku lipca została otwarta dla zwiedzających nowa wystawa pt. „Kościuszko – bohater wciąż potrzebny” w Muzeum Kościuszkowskim przy kopcu Kościuszki. Ekspozycja jest najważniejszą częścią nowego muzeum, które powstało z inicjatywy Komitetu Kopca Kościuszki w Krakowie.

Nowe Muzeum Kościuszkowskie jest zwieńczeniem wieloletnich starań o utworzenie takiego miejsca poświęconego życiu i dokonaniom Tadeusza Kościuszki. Gromadzone przez lata pamiątki zostały wyeksponowane w nowoczesny sposób na interaktywnej i multimedialnej wystawie poświęconej Kościuszce.

– Jestem szczęśliwy, że los pozwala nam urzeczywistnić pielęgnowane przez Komitet od 200 lat marzenie o wielkiej wystawie kościuszkowskiej. Już gen. Paszkowski, pierwszy prezes Komitetu, przywiózł z Solury pamiątki po Naczelniku z myślą o Muzeum Kościuszki w Krakowie. Troszczył się o to prof. Karol Estreicher, my wreszcie to realizujemy. Kościuszko jest bohaterem uniwersalnym i ponadczasowym, więc wciąż potrzebnym. Mamy nadzieję, że wystawa nasza pod kopcem Kościuszki nie zawiedzie nikogo – mówi prof. Mieczysław Rokosz, prezes Komitetu Kopca Kościuszki w Krakowie.

Wystawa **„Kościuszko - bohater wciąż potrzebny”** upamiętnia dziedzictwo Tadeusza Kościuszki, ale jest skierowana w dużej mierze do ludzi młodych. Aby trafić do nowego, młodego odbiorcy, zastosowano nowoczesne narzędzia wystawiennicze, ukazujące Kościuszkę jako superbohatera, który dzięki cechom charakteru oraz wielu talentom zmieniał świat. Widzowie biorą udział w niezwykłym widowisku, które łączy w sobie projekcje multimedialne, elementy gry komputerowej, z tradycyjnymi muzealiami pochodzącymi ze zbiorów polskich instytucji muzealnych.

Wątki z życia głównego bohatera zamknięto w kapsułach pamięci. Prowadzą widza za Kościuszką od jego domu rodzinnego w białoruskiej Mereczowszczyźnie, do Szkoły Kadetów w Warszawie, przez Filadelfię, aż na krakowski rynek i pole bitwy pod Racławicami. Są wypełnione efektami dźwiękowymi i wizualnymi. Opowieść o Kościuszce tworzą też cenne eksponaty i pamiątki, m.in. oryginalne drzwi do dworu w Miłocicach, gdzie Tadeusz Kościuszko przenocował po bitwie pod Racławicami czy ryngraf z Matką Boską, który według tradycji do niego należał. Na wystawie znajdziemy też wierne repliki przedmiotów toczonych w drewnie przez samego bohatera wystawy, jego szabli, munduru kadeta Szkoły Rycerskiej, odznaczeń czy żeton, który Kościuszko przywiózł z podróży do Stanów Zjednoczonych. Własną trasę zwiedzania mają także najmłodsi, dla których przygotowano w muzeum wiele zagadek i ciekawostek.

Prace nad wystawą trwały niespełna dwa lata. Powstała przy wykorzystaniu elementów scenariusza autorstwa dr Michała Niezabitowskiego, członka Komitetu Kopca Kościuszki i dyrektora Muzeum Krakowa. Wystawa została zaprojektowana i wykonana przez konsorcjum firm Adventure Multimedialne Muzea oraz Koza Nostra Studio, znanych z kilkudziesięciu realizacji wystawienniczych w całej Polsce.

Choć to wystawa jest punktem kulminacyjnym całego przedsięwzięcia związanego z rewitalizacją

kopca, w nowym muzeum zaplanowano także stworzenie u stóp kopca **ogrodu kościuszkowskiego,** który nawiązuje do wielkiej pasji Tadeusza Kościuszki. Z historii wiadomo, że bardzo lubił prace ogrodowe i pasjonowała go hodowla róż. Projektował ogrody dla polskich magnatów, urządził też słynny ogródek skalny w West Point w USA, który istnieje do dziś.

W ogrodzie kościuszkowskim w Krakowie roślinność została zaprojektowana tak, aby był zielony i atrakcyjny od wiosny aż do późnej jesieni. Rodzime gatunki mają również symboliczny wymiar, nawiązujący do polskości, patriotyzmu, a przez to do postaci samego Kościuszki. Będą też drzewa – symbole młodzieńczej miłości Tadeusza Kościuszki – Ludwiki Sosnowskiej. Jak podają źródła, posadzili oni kiedyś na pamiątkę swojego uczucia dwa drzewa: sosnę i dąb. Specjalne miejsce w ogrodzie będą zajmować róże „Tadeusz Kościuszko" – odmiana wyhodowana specjalnie na cześć bohatera przez Łukasza Rojewskiego, prezesa Polskiego Towarzystwa Różanego. Charakteryzuje ją aksamitny, bordowy kolor i obfite kwitnienie. „Tadeusz Kościuszko" to odmiana gruntowa, róża gałązkowa, która powtarza kwitnienie. Prace nad tą odmianą zajęły mu prawie 10 lat.

W ogrodzie powstaje **trasa edukacyjna**, przystosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, pokazująca Kościuszkę od innej – prywatnej strony. Poznajemy tu ciekawostki na temat jego wyglądu, osobowości, upodobań, pasji i zainteresowań, życia uczuciowego czy przyjaźni jakie nawiązywał. Dowiadujemy się m.in., że komponował muzykę (polonezy i walce), grał w szachy i bilard, a jego ulubioną używką była kawa, którą potrafił przyrządzać na wiele sposobów.

Tuż przy wejściu na kopiec Kościuszki stanęła **makieta kopca i fortu nr 2 „Kościuszko"**. Jest rekonstrukcją fortu z okresu międzywojennego, z czasów stacjonowania Wojska Polskiego, kiedy fort był kompletny. Został na niej odwzorowany fort sprzed komunistycznych rozbiórek powojennych, co pozwoli zrozumieć zwiedzającym istotę i sens ocalałych zabudowań. Znalazły się tam także opisy w językach polskim i angielskim. Makieta spełnia funkcję edukacyjną zarówno dla osób widzących, jak i dla osób niepełnosprawnych, w tym niewidomych - z boku makiety umieszczono również opisy w języku Braille'a (po polsku i angielsku), a elementy zostały wykonane z dużą dokładnością, tak, aby możliwe było poznawanie ich przez dotyk. Stylem i sposobem wykonania nawiązuje do makiet znajdujących się na Drodze Królewskiej w Krakowie. Spełnia funkcję edukacyjną, została wykonana z brązu, a zimą jest podgrzewana.

W ramach inwestycji zostały zrealizowane prace konserwatorskie, renowacyjne i modernizacyjne. Dawny blask odzyskały wnętrza fortu – na ścianach zamiast tynków pojawiła się oryginalna, czerwona cegła. Nad dziedzińcem o powierzchni 300 m^2 powstało **szklane zadaszenie**, ze specjalnym szkłem grzewczym, przeciwsłonecznym, z funkcją topnienia śniegu, aby nie tylko cieszyć się pięknym widokiem w okresie zimowym, ale również odczuwać komfort termiczny w okresie letnim. Dzięki temu dziedziniec będzie mógł być wykorzystywany jako przestrzeń wystawiennicza i konferencyjna. W przyszłości na dziedzińcu będzie można oglądać wizualizacje fortyfikacji, które Kościuszko projektował i budował w Ameryce. Rekonstrukcje cyfrowe fortów będą pochodzić z Akademii Wojskowej Stanów Zjednoczonych w West Point. W zabudowaniach fortecznych i na dziedzińcu zamontowano także nowoczesny i ekologiczny system ogrzewania za pomocą pomp ciepła.

Dzięki staraniom Komitetu Kopca Kościuszki powstała **również biblioteka kościuszkowska** – unikatowy i bezcenny księgozbiór, w którym znajdują się m.in. wydania z lat 20. XIX w. Jest to w

sumie ok. 1,5 tys. egzemplarzy, które po uporządkowaniu i konserwacji trafiły do przeszklonych gablot w odbudowanej części fortu nr 2 „Kościuszko”. Nowe pomieszczenia pełnią również funkcję czytelni, w której będą udostępniane książki z Biblioteki Kościuszkowskiej.

To wszystko tworzy imponującą całość, którą dopełniają wspaniałe widoki na Kraków i Małopolskę ze szczytu kopca Kościuszki w Krakowie.

– Komitet Kopca Kościuszki i sam kopiec obchodzą w tym roku okrągły jubileusz 200-lecia istnienia. Nowe muzeum ma być zwieńczeniem społecznej, dwuwiekowej misji opieki nad tym niezwykłym pomnikiem historii oraz krzewienia tradycji i edukacji o naszym wielkim bohaterze narodowym – mówi Leszek Cierpiałowski, dyrektor biura Komitetu Kopca Kościuszki.

Wystawę „Kościuszko – bohater wciąż potrzebny” można zwiedzać od początku lipca (zwiedzanie tylko w maseczkach). W trakcie realizacji są nadal ogród kościuszkowski i trasa edukacyjna oraz plac zabaw dla dzieci.

Inwestycja jest realizowana dzięki dofinansowaniu z funduszy europejskich, przy wsparciu środków Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa oraz środków własnych Komitetu Kopca Kościuszki. Jej koszt to prawie 11 mln zł.